

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szeredán 20. Augusztus. 1788.

Hádi-környürlállások és Történetek.

A' múlt hónapnak 29-dikén azt írják a' *Rákó-
vitzai* Táborból; hogy ez előtt egynéhány
napokkal a' Szabad-seregbéliek 8 Törököt és 14
Lovakat fogtanak vala-el; kik között egy Török
Kurir-is találtatik; kinél sok idegeny Országokra
szólló Levelek valának; és edgyet a' többi között
a' Velentzei Tárfaság' fejéhez kíván vala vinni a'
borittékoni lévő homlok irás: Ezen Levelek leg-ot-
tan le-petsételtetének és edgy Kurir által ő Felségé-
hez a' nagy Táborhoz küldötének: — Már arról

tsalhatatlan tudósítást vett a' nagy Tábor és annak feje a' F. Tsászárról, egyenesen *Monténegróból*, hogy a' mi ott lévő Májorunk *Vukásovics* Ur a' magával vitt 200 vállogotott Tsászári katonákkal edgyütt frissen vagyon, és a' lakosok mind hozzájatsatolták magokat. Ezek miben munkálódjanak? meg-tudjuk ezután. — Két napoktól fogva azt suttogják itt Bétsben alattomban, hogy a' Török Vezér 150 ezered-magával a' Bánátba bé-ütött volna; de ez annál bizonytalanabb, mennél lassabban suttogják a' hirt (hátrább meg-látjuk honnan származott ezen hir.) — Ezt egyenesen a' Bánátból Méhádiából irak ezen hón. 7-dikén, hogy ugyan ezen napon egy véghetetlen tsorda Török, kiknek számát némellyek 10-ezerre-is vetik, az *Allion* hegyén keresztlül bé-ütötteknek *Supponckbe* és a' mi *O-Orsovánkba* és ott tsak nem mindent öszve-égettnek. A' *Vürtemberg* Dragonyolsai és a' *Devins* gyalog Sergének edgy Batalioma, kik itt közelebb valának véres verejétkel tsatázanak. Azt írja a' tudósító, hogy ez a' történet eddig igaz; de a' következő posta napig bővebb környülállását nem adhatja a' dolognak — itt-is várakozzunk hát. — Temesvárról ezen hónapnak 10-dikén vettünk Levelet, mellyben a' fellyebb történt dolgokról semmi emlékezet nem lévén, tsak az jelentetik, hogy éppen azon napra várják vala ő Felségét Temesvárra Feldm. *Lászlóval* edgyütt, és ha valamely különös történettől meg-nem fog gátoltatni, mégyen ő Felsége innen *Lugoson*, *Karánsebesen* keresztlül a' Vas-kapú-felé — és azon egész Környéket meg-fogja tekinteni.

ni. — Itt nálunk, szól a' Temesvári író, a' felet-
 tébb nagy hévség után hirtelen következett hűves
 éjszakák sok hideg-lelést okoztanak; mely meg-
 szik abból, hogy az itten lévő Tábori betegek há-
 zában 1300 betegek feküsznek, és azok között csak
 egy meg-sebesítettet találtatik, a' többi többnyire
 mind kideg-lelősök; kik ugyan nem igen halnak;
 de nagyon el-erőtlenednek. — Itt vagyon a' máso-
 dik Levél-is *Méhádiából*; mely egy nappal a' má-
 sikknál később az az ezen hónapnak 8-dikán ér-
 kezhén, ezt foglalja magában: „A' mi *Suppanek-
 nel* lévő Sergeink tegnap hajnali 2-óra tályban az
 ellenségtől egyszer-smind 3-felől kemény ágyuzások-
 kal és irgalmatlan tüzeléssel támoztatának-meg, kik-
 ről azt tartják, hogy még egy éjszakával az előtt
 már keményen ezen ütközethez készülnének vala.
 A' mi Sergeink hátra húzák magokat a' parantso-
 latra azon-kivül, hogy csak a' püchlyát-is valamel-
 lyik el-tsakkantotta volna. Ekkor a' Törökök tsor-
 dáttól takaradván a' hajókon-által, a' mi hátráló
 népünknek utánnak eredtek: azokat el-széleztették:
 13 ágyujikat el-vették; u. m. 6-tat *Devinstől*, 6-tat
 az *Illyriai Oláh Regimenttől*, 1-et *Rájszkitől*: el-
 vevék és el foglalák az eleséget hordó Tábori-sze-
 kereket minden azokhoz tartozó lovokkal; embe-
 rekkal, és készen meg-sült 8000 kenyerekkel ed-
 gyütt: el-prédálák a' *Rájszki*, *Devins*, *Illyriai Oláh*
 hok és a' *Württemberg* Sergeinek Sátorit és más fel-
 kelhető jószáginak nagyobb részét. A' mi népünk-
 ben itten nevezetes kár esett. A' *Rájszki* Sergéből
 el-estek Kapitány *Wainert* és Zászlótartó *Fridrik*:

meg-sebefittettek pedig: fő Hadnagy *Knöpfel* és *Lufitzki*: a' többi még nints tudva (*talán a' Hadi-tanártól ki-adandó hírekben majd bővebben meg-kapjuk*) *Suppaneket* és *O-Orsovát* a' Törökök azonnal meg-gyújtották 's el-égették; már ma a' hegyekre és környékekre menvén, a' vigyázat kunyhoit égették-fel; nevezetesen egy ellenséget vigyázó *Meseritz* nevü hegyre a' mái napon fel-menvén, az örző-házot meg-gyújtották, a' mi ott vólt 150 emberből álló őrizetünkről pedig azt sem tudják hová lett; mert azok között még tsak egyszem jött-vissza hírmondani. Egy más tsorda Török más-felől nem meszse megint a' mi Komondonkra ütött, honnan mi má-kemény ágyuzást hallottunk. Nekünk ott a' *Brekhdinville* Sergéből 1 Pataliom, az *Illyriai Oláh* Regimentből 1 Kompánia és egy *Pattantjus* Hadnagyunk vagyon, a' hozzá tartozó ágyukkal és legényekkel edgyütt; reményljük, hogy talán ezek az ellenséget vigyázóbban fogották légyen; azonban még erről semmit sem tudunk; azt pedig bizonyosan irhatjuk, hogy a' Törökök még ma-is *Suppanekben* és *O-Orsovában* vagynak. Ezen történetnek körülállásaira még sokkal többet fogunk hallani. — Most indultak meg a' kemény hírek Bétsben; de a' mellyek még mind tsak futtogva járnak, és a' mellyeknek — Isten őrizen! — hogy fele-is igaz légyen. Azt futtogják ugyan-is némellyek, hogy a' *Hertzeg Koburg* Táborá meg-verettétvén az ellenségtől, 8-ezeret vesztett volna; de ezzel tsak halgalsunk 's ne hidjük mind addig, mig bizonyos tudósítást nem veszünk; mert így nem igen jól vettük volna-meg *Khotzi*

mot. Hogy Jafsiban máig-is benn a' Török a' bizonyos.

„*Lászuk észak-felé hogy foly a' dolog?*”

A' Dánus Udvar, a' Muszkának, az 1781-béli kötés-szerént ki-állított segítő Sereghez, még némely hajókat egész készülettel fog rövid időn küldeni; sőt Dániának minden szárazon lévő hadi Sergei kézen állanak, hogy a' hol a' szükség kívánja szolgálatot tégyenek; a' Dánus Kronára válaszott Hertzeg azokat Norvégiában szüntelen gyakorolja, a' ki rövid időn Koppenhágába váratik. — E' szerént a' Svéd Udvar a' Dánustól segítségét nem várhat, mindazáltal olyan bátorsággal folytatja a' hadakozást; hogy más Udvarokban való bizakodását könnyen által lehet látni. A' Svéd Brigádér Báró *Hastfêhr* Nilsot Várát, még mind ostrom alatt tartja; a' Váron-kivül már az egész Várost el-foglalta és beléje szállott. Svéd Generál *Armfeld* a' Tenger-kebele-melyéken a' Muszka tartományokba bé szállott, ottan egynéhány őrizetnek helyét (*Poszt*) el-foglalta; a' mely őrizetek között leg-nevezetesebb az, a' mely *Pitisnek* neveztetik. Ennek el-foglalása ment véghez ezek által: a' *Nilandi* gyalogok közül egy Batalion két ágyukkal, és a' *Káreliai* Dragonyosok közül egy Svadron; kiknek véletlen oda érkezésekre a' Muszkák fegyvereiket le-hányták, és többnyire a' Svéddek által el-fogattanak. Maga-is a' Svéd Király 3-dik *Gustav*. Juliusnak 9-dikén a' Generál *Armfeld* Táborába ment, az ott lévő Kordont meg-tekintette, és 12-dikén Hellingforsba visszajöven, rendelést tett; hogy az *Armfeld*

feld Táborának erőfítésére még 2. Batalion és ele-
gendő ágyuk küldesenek. A' Tengeren már Juh
12-dikéig a' Svédok két Muszka hajókat fogtanak
el, melyek közül edgyikben 26. a' másikban 32-
tizenkét fontos gollyóbifú ágyuk valának; ezek 445
Muszka foglyokkal és minden azokhoz tartozó dol-
gokkal Sveaborgba vitettek: Helsingforsban pedig-
len már az el-fogott Kereskedő Muszka-hajóknak
száma fokra nevedett. A' Svéd Király minden
Uralkodóknak a' magok Követeik által tudtára ad-
ta, hogy maga a' fel-fegyverkezett egy részre sem
hajlóságnak (*neutrálitás*) Törvényeit melyek 1780-
ban meg-erősítették nem fogja meg-rontani. — —
A' Svéd Pétersburg körül van, és *Katharina* el-ment
onnan.

BCU A Fő-Had-Tanátszhoz jött jelentések.

(**) A' Tóth-orzági Tábortól Podvinból Aug.
6-dikán költ: Minden-felöl hirül hozatván, hogy
Bosniából a' Törökök Serviába csoportonként ta-
karodnának által, és ottan a' Szabáts körül lévő
helységekben mindennemű ártalmakot vinnének vég-
hez; tehát a' Szabad-sergefeknek egy része, bizonyos
számu Stuttzosokkal és a' Pétervárad Határnokok-
kal, Kapitány *Oreskovitsnak* és Fő-Hadnagy *Rát-
kovitsnak* kezek alatt, Bagátits és Lippolift nevű Fa-
lukba, a' Jeretzi hidhoz, és a' Ríkog erdejébe el-
osztattak: olyan rendeléssel, hogy az ellenségnek
azon helységekbe való jövetelét a' mennyiben lehet
akadályoztassák. Ezek Augst. 3-dikán mintegy ezer,
nagyobb-részént lovas Törökökből álló Seregre ta-
láltnak, azokkal tsatázni kezdettenek, és már mind
a' két részről fokban el-estének vala; midőn a' miénk

az ellenségnek felelebb száma és vakmerő bátor vitézsége által el-széllyezettvén, 24 Stutzosok, 74 Tóth-országi Szabad-fergek, sőt magok-is Kapitány *Oreskovits*, és Fő-Hadnagy *Rátkovits* az ellenségnek fogságába esének. — Azok a Sergeink, a melyek *Lesznitzának* és *Szabátsnak* határára a gabonának le-aratására küldtettenek vala; az ellenséggel egynéhány izben tsatáztanak, de azokat magoknak kevés károkkal mindenkor visszaverték: a gabonát pediglen a körül lévő falukból kihajtott parasztok által serényen le-arattatván és szekerekre rakatván, mi hozzánk által takarították.

A Muszka és Tsászari edgyesült Táborból Khotzim mellől Aug. 7-dikén költ: Midőn a Várban Ostrom alatt lévő Törököknek Hertzeg *Kóburgtól* Gróf *Soltikoval* meg-edgyezőleg engedtetett fegyver nyugvásnak ideje, Aug. 5-dikén reggeli 8-órákor ki-tölt vóna; Követek jövének-ki a Várból ilyen izenettel: hogy ők a Várat még feladni nem akarják, mivelhogy bizonyoson értékre esett, hogy *Ibrahim Bafa* 30-ezerrel nekik segítségére jövöben van; és már *Botusánig* el-is érkezett: azért ők még 10-napi fegyver nyugvást kérnek; és ha az alatt sem érkezik segítség, azután fel-fogják magokat és a Várat adni. Ezen kívánságok ő nékik meg-nem adatván, még azon napon a *Bráhai Sántz*ből a Várnak lövöldözése és ostromlása ujjonnan el-kezdődött. Mind azok a kik *Khotzimból* mi hozzánk által szöknek erősítik, hogy miólta a múlt hónapban tett ostrom által a *Magazinumok* el-égtenek; az-ólta a Várbélieknek na

gyobb része azon égésből ki-ragadozott pergelt füstös gabonával él: melly miatt sokan betegségbe és tsak nem éhvel halásba esnek, a' mint az által szököknek szinekből és erőtlenségekből is lehet látni; még-is a' Várat meg-átalkodott vakmerőséggel őltalmazzák, és fel-adni az utolsó szükségig nem akarják.

A Horváth-orzági Tábornól Tserovliániból Aug. II-diken költ: Augustusnak 9-dik napja vala arra határozva, hogy a' mi Sergeink a' Török Dubitzának Sántzaira üsene: ezen tzelra 9-dikén estve, az Unna-vizén lévő hajókra épült hidunkon fellyül még egy hid készítettett, és éjfélt után mindenik hidon a' ki-rendelt Sergek által költöztenek ilyen rendel. Generál *Brentánónak* olyan parantsolatja vala, hogy a' Török Táborn, és a' Tábor eleibe keményen fel-készült 3 Battiériákat hátulról támadná-meg; melyekre a' rendelés-szerént, a' Preisz Sergeinek 3-dik Batalionjával, és a' Várasdi Keresztesekből egy Batalionnal, a' melynél valának az ágyuk, és a' melynek Stuttzofsai a' jobb szárnyán állanak vala, a' hid sántzával által-ellenben lévő erdős hegynek tetején kereszttül menvén az ellenség Táborára, hátulról rá-is ütött. Grál. *Kaltsmid* a' Táitsmáizternek 3-dik Batalionjával és egy Batalion Várasdiakkal ugyan azon hegy-tetején *Brentánónak* nyomában érkezett, és a' magáéit szüntelen kvarréba tartotta, hogy ha szükség az elsőket fedezhesse: azon hegynek allyan elé nyomult a' Hertzeg *Ferdinándnak* 3-dik Batalionja 3-szakaszokban az ellenségnek első Battiériája-felé, hogy a' hol Generál *Brentánó*

az ellenségre rá-üt; ottan segítséggel lehefsen. A' tér-helyen elé nyomult Generál *Bubenhoven* egy osztály *Valdek* Dragonyofokkal, és egy osztály *Kinszki* könnyü lovasokkal kvarrénak óltalmazására. A' hid-sántzán kívül pediglen a' Ferd. *Toskándnak* egy Batalionja kvarréba állitva, és egy osztály *Kinszki* Húszároktól közben vétetve tartaléknak hátra hagyatott vala. A' mi hidunknak Sántzában állott 3 Kompánia *Pellegrini*; a' hidon innen pediglen a' hidnak őrizetére Generál *Schmakkernek* keze alatt, ugyan 3 Kompánia *Pellegrini*, és egy Batalion *Bánál*: valának tétetve. Az Unna-vizének partját a' hidon álló, a' mi azon partra ki-szegezett ágyuinkat, a' mi Dubitzánkat, és annak Batteriait, a' 2-dik Bánál Regemetnek egy Batalionjával, és egy Batall. Varasdi Keresztesekkel Generál *Schlaun* fedezte. A' miéinknek bal-szárnyán állott Generál *Schindler* ezen Batalionokkal *Langlois*, *Stáin*, *Tillier*, *Eszterházi Miklos*, ezen-kivül 2-Osztály *Valdek* Dragonyofok, és két Osztály *Gréven* Húszárok: ezeknek-is egy része a' vizen keresztül menvén, az ellenségnek jobb-szárnyának ellenében meg-állottak; mind a' bal, mind a' jobb szárnyán a' mi ki-rendelt Sergeinknek valának Szabad-fergefek-is, hogy mihelyt a' *Brentánó* Serge az ellenségre rá-üt, mingyárt a' Szabad-fergefek éljenek az alkalmatossággal. E' szerént Generál *Brentánó* és *Kaltschmid* az ellenséghez reggeli 4-órákor meg-érkezvén, mingyárt a' *Práisz* Batalionja az első Török Battériára rá-ütött: azonban az oda érkező félben lévő fő *Hertzeg Ferdinánd* Batalionját a' lovas törökség

hir-

hirtelenséggel körül vevé; de ezen Batalion 3-szori meg-ujjitott rá-ütését azon ellenségnek olyan álhatos vitézséggel fogodta, hogy őket az ellenség meg-nem bonthatta; sőt a' mi kvarrénknak és lovaságunknak közelítését látván az ellenség, visszahúzta magát. Mikor a' mi kvarrénk és lovaságunk a' Török Battériákhoz meg-érkezett, már akkor a' *Práisz* Batalionja az első Battériát meg-vette vala; a' *Keresztesek* Batalionja pediglen a' Török Táborra ütött vala, és leg-keményebben folytatta az ütközetet: de a' Törökök minden-felől olyan vitézül ellent-állottak, hogy az ütközet egész napon estvéli 6 óráig tartott, míg a' miéink a' 2-dik és 3 dik Battériát is el-foglalván, a' Törököket annyira szoritották, hogy minden Sántzaikat és egész Táborjokat kénytelenítették a' miéinknek-által engedni és magokat egészen hátra húzni. Illyetén képpen minden Generálok Stab - Tisztek, és mind az alattok valók is az elejekben szabott rendet meg-tartván, az egésznek mindenik része, egyenesen a' tzielnek el-érésére szolgált; és az egész ütközet olyan szép rendelment véghez, mint valami parádé piatzon való fegyveri gyakorlás. Az itten magokat jól viselt Sergeknek némünémü meg-jutalmazására, a' mostan ott vezérlő Generál *Báróde Vins*, az egész Török Tábor a' katonaságnak által-engedte. Ezen ütközetben részünkről ezen következő kár esett: a' *Ferdinánd* Batalionból 8 el-esett, 6 meg-sebesített; a' *Preiszeből* 5 el-esett, egy Tiszt és 12 köz-ember sebeket kaptanak; a' *Keresztes* Batalionból 8 holt egy, Tiszt el-fogatott, a' kinek ne-

vét még meg - nem tudhattuk, egy Tiszt pedig len és 22 köz-ember meg - sebesítették; a' *Táits-máiszteréből* 1 holt, 2 sebes; a' *Ferdinánd Toskánáé* ből 1 sebes; a' *Sz. Györgyéből* 2 holt, 5 sebes; a-*Kinszkiből* 1 holt, 3 ló, és egy sebes; az Agyusok közül 1 sebes; mind edgyütt tsak 27 ten estenek-el, és 55-tön sebesítették-meg. Az ellenség részéről nem lehet meg-határozni az el-esteknek és sebeseknek számát, de valósággal nagy számmal estenek-el, a' mint a' Sántzoknak által engedésekor rakás-fal lehetett a' holt Törököket látni. Már most ez az emlékezetes Dubitzá úgy öszve van lövöldözve, hogy tsak nem egy rakás höhöz hasonló, még-is ezen jelentésnek napján még a' Törökök fel-nem adták vala. (**)

Midőn a' mi most indúlt Kurirunkkal éppen eddig kélzen vólnánk, érkezik Vasárnap estvére a' Staféta, mely Bétsben még a' hideg-lélösöket-is meg-örvendezteté: „Ama vérrel festett-falú átkozott Dubitzát a' Horváth-orzági Tábor erővel vette-meg, és annak le-lövöldözött falain lajtorjával másztanak-bé a' mi Horvátaink, minekutánna (a' mint fellyebb a' Hadi-tanátstól ki-adott tudósításokból ki-tettszik) az itt fekvő Török Tábor egészzen él-szélesztetett vólna. — A' mi Nagy Táborunk a' Dunán és Tifzán által költözött; ennek bal-szárnyát a' Bánát-felől maga II-dik JOSEF, jobb szárnyát pedig *Lasci* vezérli. Zemlinbe nem maradott egyéb a' fő hadi-szálláson, hanem tsak a' *Cassa* és bizonyos örző Sereg. — A' mit ezen mái Kurirunknak 787-dik és 788-dik lapján, az ezen hón. 7-dik és 8-dik napján a' Bánátból Méhádiából költ tudósítás-szerént lehet olvasni, a' még eddig mind igaz; de tsak ugyan ezen rész-szerént szerentsétlen esettnek szerentses és önként dolgozott végit ezen Staféta által érkezett Levelekből lálsák az én Erd. Olvasóim és tapsoljanak. Az egész hadi-háló így fonatott: „Azon mi 4 Bataliomunk, kik *Ó-Orsova* és *Suppanek* mellett fekülznek vala, parantsolatot vevének, hogy magokat minden puska szó nélkül viszfza-voa-

nyák (Lásd fellyebb a' 788-dik lapon) Ezen parantsolat nem egyébre való vala, hanem hogy azon 13-ezer Törökök, kik ezekre szándékozni már észre vétettek vala, a' vizen jönének által és bejebb. A' parantsolat-szerént ezen mi 4 Bataliomunk késötskére húzta-vizfsza magát, azért vallott kárt (mellyet minden órán meg-tudunk addig lásd a' 8-dikban költ Méhádiai tudositált fellyebb. 788) De ez a' félelmes vizfsza-húzás tsak hadi-háló vala; mert a' mi 2 felöl ezen 13-ezer Töröknek került Sergeink ezeknek útját álván, az iratik, hogy ugy le-appritották ezen Török Tábornak, a' viz közé szoritván, hogy tsak hir-mondani-is igen kevelsen mentenek közüllök vizfsza — nem tsak a' mi 4 Bataliomainktól el-prédált ágyukat és más hadi-dolgokat, hanem (a' 8000 kenyszeren kívül, mellyet az eh Törökök azonnal fel-falatoztanak) azon 13-ezerből álló Török Tábornak-is mindenét el-foglalták. — Most fog már a' Török Nagy Vezér vérrel verejtékezni! — most hallunk már ezután hireket. — Hogy Khotzim és Oszakov' meg-vétele ki-hirdetése még tsalt bennünket, azért nem kell Dubitzában kételkedni; mert tökéletesen meg-vétettettek iratott, és a' Hadi-tanátstól várandó tudositásokból még a' heten környül-állásfától edgyütt fogjuk bővebben meg-látni. Minthogy ennek ki-hirdetésében a' Magyar Kurir az első a' Világon, a' mikben fogott hibazni, következő Levelciben jobbitja.

A' Hertzeg Kóburg Táborától nem a' leg-jobb hírek érkeztek hozzánk; azonban mig a' dolognak tökéletesen végére mehetünk a' Lembergi Levelciből ezeket olvassuk: „ Minekutánna a' Khotzimra való tüzelés 26-dikban ujjalog és leg-nagyobb erőben el-kezdett volna, a' Khotzimi Balsza egynéhány főbb Törökökkel edgyütt maga meg-jelenék a' mi fő Vezérünk előtt, és 3 napi gondolkozásra-való időt kére, és ha addig semmi segítség nem találna jöni a' Várat fel-adná. Ezen 3 napok el-telven megint 2 napokat kérenek. Ez alatt az idő alatt a' Arméniai köntösben lévő emberek jövének

loval a' mi szélső vigyázatunkra, és azon kérék az ott őrizeten lévő Barko Húzfárit, hogy engednék-meg nekik lovaikat a' Dnifzter vizében meg-itatni. Ezek meg-engedék; amazok pedig azonban a' vizen által úsztatván, meg-vivék Khotzimba, hogy 6 napok alatt a' hatalmas segítség meg-érkezék, mely a' Basát arra bírá, hogy megint gondolkodásra való időt kére, mellyet a' miéink annál könnyebben meg-engedének, mivel semmi segítség érkezésétől nem félnek vala; és így a' következő Levél — — — A' Húzfárok meg-farmatringoztattak; kik ezeknek által-meneteleket meg-engedték vala. Innen minden órán meg-haljuk az igazat; fok a' hír; de várjunk még egy kévfsett.

Kedves Kurirom! (Komárom T. T. P J*)*

Ezen órában olvasom a' Magyar Kurirban M. Gróf TELEKI ISTVÁN Urnak szomorú halálát, 's azon való szíves meg-indulásomban irtam ez egynehány Verseket, mellyeket más igaz Hazafiaknak nevekben is hideg sírhalmára kívánok hinteni.

Te, öly Dicszve Musák kies Seregének
Mint a' vér-szín rósa a' Flóra kertének.
Kinek ujj koszorút majd minden órára,
Maga kötött Pállás nemes homlokára. . .
Kinek börtsefséget szomjúzó szívének
Hogy kitsinyek Hazánk' vizei levének,
Mint Cásior és Pollux az arany gyapjuért:
Kedves Testvéreddel ama betsesbb jóért.
Atyád' karja közzül szálltál Göttingában,
Melly Hyppocren' kúttyát árúlya magában.
'S vilzsa tértél rakva hasznos börtsefséggel,
Hogy JOSEFET szolgálj ritka vitézséggel.
Láttad-is két tsatán a' Török' háborút,
Seb nélkül fejedre fűztél két koszorút.
Még Márs-is tisztelte okos bátorságod'.
Őrzött, 's méltó bérül adta Hadnagyságod'. . .
Te, kit tartánk edgyik virágzó ágának,
Amá bört Hérokát termő élő-fának,
A' TELEKI Háznak edgyik szem-fényének
Nyelvünk Olzlopának, Hazánk' reményének.

Gróf *Teleki István!* — lelkünk sérelmére
 Be véletlen jutál e' Halál' ivére!!
 Bölts Gróf nagy reményü Urfd' édes Attya
 Tudom hogy mélyebben a' bú szived hattya,
 Hogy-fem mernék olajt sebedbe tölteni,
 Félnék enyhült búdat újjra fel-költeni.
 Vedd elő nagy lelkü Ur! hív kegyeséged'
 Ez 's nem halandó száj vigasztalhat téged'...
 Kegyes Grófné!... talán érzetted előre,
 A' mi végeztetett Menyben ez időre;
 Mert készülő fiad öledbé szoritád
 Könyved' záporával szintén el-borítád.
 Mig sokára firva ezt mondád — *Nem — bánod,*
 Jaj!! szörnyü hir!... oda... szerelmes *Istvánod*
 Mint edgy tzedruft a' szél: ugy ifjú korában
 A' halál düjté őt a' földnek porában...
 Halgass bús *Melpoméén!*... mert né tán ezekre
 Nemes érző szíve repedez izekre.
 Könyve' özönének Jaj! mi lészén gáttya
 Ha meg-hallya e' hirt kedves Testvér Báttya
 Ki, örömet akkor lelt *Hymen* élében,
 Mikor ő *Márs* alatt ment Török' élében...
 Mint *Pollux Castorkoz* hív atyafiságát
 Mutatta, meg ofztván halhatatlanságát:
 Ugy tudom kész vólna magát meg-fosztani,
 Ha lehetne vele éltét meg-ofztani...
 Magyarok!!... e' Hazát kik még szeretitek
 'S e' hirt hírás nélkül kik nem vchetitek.
 Jertek, hintsünk rósát e' Gróf sírhalmára...
 Te maradék áldást szórj hideg hamvára. —

Hir-adás.

Ez előtt más-fél esztendőkkel *T. T. Pétzeli József*
 Urnak egynéhány Versékben szedett Meséi jelenté-
 nek vala - még a' *Magyar Músa* által az Olvasó
 Publikum előtt; mellyeknek alkalmatosságával ta-
 pasztaltuk vala, hogy némelylek előtt olly kedvét
 nyertének ezen Versés Mesék, hogy az írók sokon
 azoknak további folytatásokra ösztöneznék. A' hoi-
 nan ezen fenn említett köz-jóra született tudós *Fér-*
fi, hogy sok foglalatosságai között-is a' maga Nem-
 zetétől semmi szolgálatját meg-ne vonnyá; edgy il-

lyan mulattságos Versekbe szedett mesékkel telyes
 Könyvet bocsátot-ki. Mennél bizonyosabb az, hogy
 ezen Mesék az Olvasókat mind tanítják, mind gyö-
 nyörkedtetik, annál kevesebbet kételkedhetünk be-
 ne, hogy ez a' Publikum előtt kedvet ne találjon.
 A' Könyv áll 22 árkusból, és az árra-is 22 kr. lé-
 szen azért, hogy a' szegényebbek-is, nevezetesen az
 Oskolába járó gyermekek meg-szerezhesék: a' ki
 pedig 10 et véizen, vagy el-ád, annak a' 11-dik in-
 gyen adattatik. Ha valamely Oskola-Tanító pe-
 dig az Oskola számára 100-at véizen, jelentse ma-
 gát a' Könyvszerzőnél Komáromban, és magának-
 is 10, azon-kivül pedig némely jó-igyekezetű de
 szegény tanuló gyermekek' számára-is 10 ingyen a-
 danik. Találtatik pedig R. Komáromban. — Pe-
 sien *Weingand* Úrnál. — Debretzenben és S. Pata-
 kon a' Kollegyomokban — Kolosvárt T. T. Próf.
Sófalvi Úrnál. — Enyeden T. T. Próf. *Bodola* Úr-
 nál. — Szebenben *Benkő Ferentz* Úrnál. — Miskol-
 tzen T. T. Próf. *Komjáti Abrám* Úrnál. — Györ-
 ben T. T. *Szerentsi Nagy István* Úrnál.

Noha már még tavaly egynéhány Mesék ki-té-
 tetek vala a' *Magyar Musáiban*; de még sem lé-
 szen tatám terhekre az Olvasóknak, ha most-is e-
 zek közzül egynéhánnyal rendre a' Kurirban, (hogy
 egyszer fok helyet ne foglaljonak) kedveskedünk.

30-úik Mese. Pujka és tsirkéi.

Edgy Pujka tsirkéit vivén legelőre,
 Szava' fok hangjához szoktatta előre.
 Hogy az sinór mérték 's intés gyanánt légyen'
 Vig vagy bús esetben ki ki mit, 's hogy tégyen.
 Ha kotyogok, ugy mond, akkor gyorsan jertek,
 Mert valamely ritka étket töllem nyertek.
 Mikor sirva nyögök, a' fűbe bújjatok,
 Mig a' ragadozó által-megy rajtatok.
 Minden veszély nélkül így fok nap' legeltek,
 Estve puha ágyat Annyok alatt leltek:
 De hogy erősödni kezdettek fokára,
 Kevélet hajtottak az Annyok' szavára.

Edgyszer högy szökdőstiek a' híves térségent
 Vigyázó Annyok lát egy molskot az égenn.
 Fel-fem vette volna azt más állat' szeme;
 De ő tudván, hogy az nem jó felleg' neme
 Sír, fű, nyög, le-fippad, fűbe dugja fejét;
 Högy 'ki ki kerelise ott menedék helyét.
 Az el-rémült Pókak erre hasra húlnak;
 A' hol leg-sűrűbb volt a' fű meg lapúlnak:
 De kettő a' többit nevetvén meg-állott,
 Azonban mint gyors nyíl a' héjja le-fzállott;
 Ezt orrába, amazt körnébe szoritá;
 Ugy högy mind a' kettőt a' vér el-boritá.
 'S míg fel-felé őket viszi tsattogással,
 Síralokra Annyok így szól zokogással:
 Jótokra tzelozo izóm' meg-útáltátok,
 Makattságtok' bérét im meg-találtátok...
 Nem tudván fok mérges gyermek maga javát
 Meg-veti őt' kerő Attya' 's Annya' izavát;
 Egy bün-után mást tész, ugy rohan vesztére;
 Míg utól éri őt feslettsége' bére.

Eger Várofsában Jul. 30-dikán midőn az ő Fel-
 sége engedelméből már 3 elztendoktól fogva épülő
 és már kézzen lévő régi Görög nem edgyesült Val-
 lásuaknak Templomára és annak tornyára, az ara-
 nyos gombot és kerelztet, doboknak, trombitáknak
 harfogása, és mo'sár agyuknak dörgése alatt fel-
 tennék; azoknak vigyázatlansága által a' kik a' mo-
 sárokat örömökben hirtelenkedve töltötték, egy mo-
 sár fok darabokba széllyel szakada: melynek da-
 rabjai által egy ottan álló Kádár-legény minyart
 életétől, egy növedékeny leányka pedig edgyik kezét
 től, és kevés órák mulva életétől-is meg-folztatának;
 ezen-kivül a' gomb tsinálónak jobb, egy napzámos-
 nak pediglen bal-lábát öfzve-rontá. E' lzerént a'
 helyett hogy a' munkának el-végezését örvendezés-
 sel inneplenék-meg; ilyen lzerentsétlen esetről leve
 azon ujjonnan épült torony emlékezetésé.